

MRF 2021.355

Planklagenævnets afgørelse af 19. november 2021, j.nr. 20/07503 og 20/09222

Ikke medhold i klage over lokalplan om etableringen af 8 boliger i et skovområde, uanset at der ikke var foretaget vurdering af eventuel beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rastelokaliteter for bilag IV-arten flagermus, da det på baggrund af efterfølgende undersøgelser var vurderet, at der ikke ville ske en påvirkning af den økologiske funktionalitet for arten.

Ikast-Brande Kommune vedtog i maj 2020 endeligt kommuneplantillæg nr. 36 og lokalplan nr. 391. Planområdet var beliggende i landzone i den sydlige udkant af Brande i forlængelse af boligvejen Enkehøj med boliger nord, øst og vest. En del af lokalplanområdet på ca. 0,4 ha blev med planvedtagelsen overført til byzone for at muliggøre etableringen af 8 boliger i ét plan. Størstedelen af dette område var et skovområde, som i forbindelse med etableringen af boligerne ville blive fældet. Afgørelsen blev påklaget af Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling, der bl.a. anførte, at kommunen ikke havde forholdt sig til bilag IV-arterne i området, herunder stor vandsalamander, spidssnudet frø, odder og flagermus, at det nye byvækstareal ville overskride den rummelighed, der var fastsat i kommunens 12-års forbrug, og at bestemmelsen i lokalplanens § 8.1 var uklar. Planklagenævnet (formanden) fandt, at kommunen havde foretaget en tilstrækkelig vurdering af stor vandsalamander og spidssnudet frø, da kommunen havde redegjort for områdets potentiale som yngle- og rasteområde, herunder at der ikke fandtes egnede vandhuller i nærheden af lokalplanområdet, hvilket var en betingelse for, at skovområdet i lokalplanen var et egnet yngle- og rasteområde for arterne. Nævnet fandt endvidere, at kommunen havde foretaget en tilstrækkelig vurdering i forhold til odder, idet nævnet vurderede, at odder kunne opholde sig ved vandløbet i delområde 2, men ikke i delområde 1, som det også fremgik af lokalplanens redegørelse. Nævnet bemærkede, at der i lokalplanen var fastsat grænser for, hvor i delområde 2 der måtte opstilles lys og slå græsset for at beskytte odderen, ligesom det meste af delområde 2 ville bevares i den nuværende tilstand, hvorfor der ikke ville ske en ændret påvirkning på yngle- og rasteområdet. For så vidt angik flagermus bemærkede nævnet, at hvor der blev planlagt for et konkret projekt, som ville medføre fældning af træer, måtte kommunen ikke udsætte vurderingen efter planhabitatbekendtgørelsens § 7, stk. 2, jf. stk. 1, til, at der konkret blev ansøgt om tilladelse til fældning af træerne. Nævnet fandt derfor, at kommunen i

forbindelse med planlægningsprocessen som minimum burde have foretaget en indledende vurdering af, om vedtagelsen af lokalplanen ville kunne medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rastelokaliteter for flagermus. Nævnet bemærkede, at såfremt den indledende vurdering havde vist, at der kunne være yngle- eller rastelokaliteter for flagermus i træerne, skulle kommunen have belyst sagen nærmere, og såfremt planvedtagelsen kunne medføre ødelæggelse af lokaliteter, skulle kommunen have vurderet, om den økologiske funktionalitet alligevel ville kunne opretholdes, herunder om der var områder i nærheden, som kunne være oplagte steder, hvor flagermusene kunne tænkes at søge til. Kommunen burde derfor have vurderet, om lokalplanen eventuelt kunne tilpasses, således at træerne i området, eller eventuelt særligt vigtige træer, i højere grad kunne bevares. Nævnet fandt, at kommunens vurdering ikke opfyldte disse krav, og at planvedtagelsen var derfor behæftet med en retlig mangel. Nævnet konstaterede imidlertid, at kommunen efterfølgende havde foretaget disse undersøgelser, hvor det var vurderet, at der ikke ville ske en påvirkning af den økologiske funktionalitet for flagermus. Nævnet fandt, at der var flere områder i nærheden af planområdet med træbevoksning, hvor de tilstedeværende flagermus kunne søge hen, og at det træ, der ifølge undersøgelserne var flest flagermus i, ikke ville blive fældet. Nævnet vurderede derfor, at den økologiske funktionalitet for flagermus kunne opretholdes, og fandt på den baggrund, at manglen ikke var konkret væsentlig. Nævnet fandt herefter, at kommunen havde redegjort for, at gennemførelse af lokalplanen ikke ville beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter. Da der var tale om en udvidelse af byzonearealet af et lille omfang, måtte det endvidere anses for ubetydeligt i forhold til formålet med reglerne i planlovens § 11 a, stk. 7, idet der var tale om et beskeden antal boliger og et areal på kun ca. 0,4 ha, som lå mellem to andre lokalplanområder og bl.a. havde til formål at sikre vej- og stiforbindelse mellem disse områder. Nævnet fandt

MAD 2021.355

endelig, at der ved en konkret ansøgning eller undersøgelse af området måtte ske en fortolkning af bestemmelsen i lokalplanens § 8.1, og at dette

ikke medførte, at bestemmelsen var ugyldig, eller at lokalplanen skulle ophæves. Planklagenævnet kunne herefter ikke give medhold i klagen.

Kommentar: *Klagen vedrører alene lokalplanen. Det fremgår ikke, om der var foretaget en miljøvurdering af lokalplanen efter miljøvurderingsloven, eller om der alene var sket screening efter miljøvurderingslovens § 10, men sagens oplysninger tyder på, at der alene var sket screening. Klagen angår derfor alene, om planhabitatbekendtgørelsens bestemmelser om vurdering af bilag IV-arters levesteder er overholdt ved vedtagelsen af lokalplanen. Efter Planklagenævnets vurdering må dette besvares benægtende i forhold til flagermus, men med henvisning til, at kommunen havde foretaget en vurdering, efter at klagen blev indgivet, fandt klagenævnet, at manglen var konkret uvæsentlig, uanset at denne oplysning dermed ikke var indgået i den offentlige høring af lokalplanforslaget. Denne vurdering er næppe utvivlsom, jf. EU-Domstolens dom af 24. februar 2022 i sag C-463/20, *Namur-Est Environnement* (MRF 2022.11).*

---

19. november 2021
Sagsnr.: 20/07503 og 20/09222
Klagenr.: 1010518 og 1012860
LUA

AFGØRELSE

i klagesag om Ikast-Brande Kommunes endelige vedtagelse af kommuneplantillæg nr. 36 og lokalplan nr. 391, Boliger Enkehøj Syd, Brande

Ikast-Brande Kommune har den 5. maj 2020 endeligt vedtaget kommuneplantillæg nr. 36 og lokalplan nr. 391, Boliger, Enkehøj sydøst, Brande.

Danmarks Naturfredningsforening, Ikast-Brande har klaget over planvedtagelsen.

I denne afgørelse har Planklagenævnet behandlet følgende spørgsmål:

- Om planvedtagelsen er i strid med planhabitatbekendtgørelsens regler om bilag IV-arter.
- Om kommunen har planlagt i overensstemmelse med planlovens § 11 a, stk. 7, om byvækst.
- Om planlovens § 15, stk. 2, er overholdt i forhold til lokalplanens bestemmelser om, at ubebyggede arealer skal fremstå i ordentlig stand.

Planklagenævnet kan ikke behandle de øvrige klagepunkter i sagen.

Planklagenævnet kan ikke give medhold i klagen. Det betyder, at kommuneplantillægget og lokalplanen fortsat gælder.

Planklagenævnet
Toldboden 2
8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37 79 55 26
www.naevneshus.dk

Indhold

1. Sagens oplysninger.....	3
1.1. Planerne.....	3
1.2. Lokalplanens indhold.....	3
1.3. Klagen og bemærkningerne hertil.....	3
2. Planklagenævnets bemærkninger og afgørelse.....	3
2.1. Planklagenævnets kompetence og prøvelse.....	3
2.1.1. Generelt om kompetence.....	3
2.1.2. Forhold, som ikke behandles.....	4
2.2. Påvirkningen af bilag IV-arter (flagermus, odder, stor vandsalamander og spidssnudet frø).....	4
2.2.1. Klagen.....	4
2.2.2. Generelt om bilag IV-arter i forbindelse med planvedtagelser....	4
2.2.4. Planklagenævnets vurdering.....	8
2.3. Planlovens § 11 a, stk. 7, om byvækst.....	13
2.3.1. Klagen.....	13
2.3.2. Generelt om begrundelse for byvækst.....	13
2.3.3. Planklagenævnets vurdering.....	14
2.4. Lokalplanens indhold.....	14
2.4.1. Klagen.....	14
2.4.2. Generelt om uklarhed i lokalplanen.....	14
2.4.3. Planklagenævnets vurdering.....	15
3. Afsluttende bemærkninger.....	15
4. Meddelelse og offentliggørelse af afgørelsen.....	16

1. Sagens oplysninger

1.1. Planerne

Ikast-Brande Kommune har den 5. maj 2020 endeligt vedtaget [kommuneplantillæg nr. 36](#) og [lokalplan nr. 391, Boliger, Enkehøj sydøst, Brande](#).

Planområdet ligger i landzone i den sydlige udkant af Brande. Området kan ses af bilag 1.

Da planerne blev vedtaget gjaldt [kommuneplan 2017-2029](#) for Ikast-Brande Kommune.

Planklagenævnet har ved afgørelse af 17. august 2020 tillagt klagerne opsættende virkning.

1.2. Lokalplanens indhold

Området ligger i den sydlige udkant af Brande i forlængelse af boligvejen Enkehøj og med boliger nord, øst og vest for det ansøgte. Lokalplanområdet ligger i landzone, men en del af området (ca. 0,4 ha) vil med vedtagelsen af lokalplanen blive overført til byzone for at muliggøre etableringen af 8 boliger i et plan.

Størstedelen af dette område er et skovområde, som i forbindelse med etableringen af boligerne vil blive fældet.

1.3. Klagen og bemærkningerne hertil

I sagen indgår følgende materiale fra klageren: Klagen af 9. juni 2020, den 11. august 2020, og den 19. oktober 2021

Kommunen er kommet med bemærkninger til klagen den 18. juni 2020 og den 23. juni 2021.

Planklagenævnet modtog klagen fra kommunen den 1. juli 2020, 19. august 2020 og 15. oktober 2021.

Klagen og bemærkningerne er i deres helhed indgået i sagsbehandlingen. De enkelte klagepunkter og kommunens bemærkninger er kort gengivet nedenfor under afsnit 2.

2. Planklagenævnets bemærkninger og afgørelse

2.1. Planklagenævnets kompetence og prøvelse

2.1.1. Generelt om kompetence

Planklagenævnet kan tage stilling til retlige spørgsmål i forbindelse med en

kommunes afgørelse efter planloven, jf. lovens § 58, stk. 1, nr. 3.¹

Retlige spørgsmål omfatter alle spørgsmål om lovligheden eller gyldigheden af trufne afgørelser, herunder fortolkning eller forståelse af lovbestemmelser samt overholdelse af almindelige forvaltningsretlige retsgrundsætninger.

2.1.2. Forhold, som ikke behandles

Det er i klagesagen gjort gældende, at kommunen ikke har overholdt de særlige hensyn, som kommunen har indskrevet i planerne for at beskytte bilag IV-arterne, da området er blevet gravet op.

Det er kommunen, der fører tilsyn med om borgerne overholder lokalplaners indhold. Planklagenævnet har således ikke kompetence til at tage stilling til klagepunktet.

2.2. Påvirkningen af bilag IV-arter (flagermus, odder, stor vandsalamander og spidssnudet frø)

2.2.1. Klagen

Klageren anfører, at kommunen har undladt at forholde sig til flagermus i området. Klageren har selv foretaget undersøgelser i området med en flagermusdetektor og konstateret, at der er to arter af flagermus i området.

Klageren anfører endvidere i supplerende bemærkninger, at undersøgelsen af 15. oktober 2021 af flagermus anlægger en forkert forståelse af økologisk funktionalitet, da en fjernelse af et område, hvor flagermusene er, vil medføre, at den økologiske funktionalitet ikke er opretholdt på samme niveau.

Klageren har desuden anført, at planerne ikke har taget stilling til eller vurderet andre bilag IV-arter i området, herunder især i forhold til delområde 1.

2.2.2. Generelt om bilag IV-arter i forbindelse med planvedtagelser

Der er i habitatdirektivet² fastsat regler om beskyttelse af bestemte dyre- og plantearter (bilag IV-arter).

For dyrearter nævnt i habitatdirektivets bilag IV, litra a, er der forbud mod forsætlig forstyrrelse af disse arter, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandrer, jf. artikel 12, stk. 1, litra b. Der er desuden forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder, jf. artikel 12, stk. 1, litra d. Beskyttelsen er generel og vedrører ikke kun særligt udpegede områder. Beskyttelsen omfatter desuden både forsætlig og uforsætlig beskadigelse og ødelæggelse.

Flagermus, odder, stor vandsalamander og spidssnudet frø er oplistet i

---

¹ Bekendtgørelse af lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1157 af 1. juli 2020.

² Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter.

habitatdirektivets bilag IV.

Habitatdirektivet er implementeret i dansk ret i flere regelsæt, bl.a. planhabitatbekendtgørelsen fra 2016.³

Det følger af bekendtgørelsens § 7, stk. 2, at et planforslag ikke kan vedtages, hvis gennemførelse af planen kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a. Vurderingen heraf skal fremgå af redegørelsen til planforslaget, jf. § 7, stk. 3 i bekendtgørelsens bilag IV.

Økologisk funktionalitet

Det fremgår af vejledningen til habitatbekendtgørelsen, at yngle- eller rasteområder kan bestå af flere lokaliteter, der tjener som levesteder for den samme bestand. En bredere økologisk forståelse af yngle- og rasteområder giver mulighed for en mere fleksibel tilgang i områder med især mere udbredte bilag IV-arter.⁴

Forudsætningen er, at den økologiske funktionalitet af et yngle- eller rasteområde for bilag IV-arter opretholdes på mindst samme niveau som hidtil.

Nogle arter er organiseret i delbestande, som står i forbindelse med hinanden gennem udvandring og indvandring, og som benytter et netværk af levesteder over tid og rum (eksempelvis padder og flagermus). Netværket kan ses som et samlet yngle- eller rasteområde for samlingen af delbestande, som står i forbindelse med hinanden. De enkelte lokaliteter har hver især betydning for bestanden. Nogle vil ofte have mere betydning end andre. En skade på et levested et sted i netværket kan muligvis afværges ved at fremme kvaliteten eller udstrækningen af levestederne andetsteds i netværket.

Det kan eksempelvis efter en konkret vurdering accepteres at nedlægge et vandhul, hvis der inden for bestandens netværk etableres en eller flere nye vandhuller eller andre naturtyper, som samlet set sikrer, at den økologiske funktionalitet af den lokale bestands yngle- eller rasteområde opretholdes på samme niveau som før nedlæggelsen af vandhullet (afværgeforanstaltninger). Det kan i mange tilfælde også være muligt at forbedre kvaliteten af et nuværende yngle- eller rasteområde, f.eks. ved at rense et "dårligt" vandhul op, fjerne vegetation, der skygger for vandfladen, udlægge mere dødt ved, forbedre ledelinjer m.m.

Generelt bør man først søge at tilpasse en plan, så man i videst muligt omfang undgår at skade den økologiske funktionalitet, før man tyr til at afværge

---

³ Bekendtgørelse nr. 1383 af 26. november 2016 om administration af planloven i forbindelse med internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

⁴ Habitatvejledningen, december 2020, afsnit 9.7.1.4.

skader gennem afværgeforanstaltninger. Det kan f.eks. dreje sig om, at man justerer et vejtracés forløb så meget som overhovedet muligt under hensyntagen til andre interesser, før man indbygger afværgeforanstaltninger.

Habitatdirektivet er også implementeret i dansk ret ved naturbeskyttelseslovens § 29 a, som blev vedtaget i 2009. Af forarbejderne til denne bestemmelse fremgår bl.a. følgende:

Et yngle- eller rasteområde forstås som en samling af lokaliteter, hvor en bestand af en art yngler eller raster, og ikke som hver enkelt lokalitet eller forekomst, medmindre der ikke er økologisk sammenhæng med andre lokaliteter eller forekomster. Ofte vil de enkelte lokaliteter i et sådant "netværk" af lokaliteter, der udgør et yngle- eller rasteområde, indbyrdes supplere hinanden i at opretholde bestanden. Betydningen af de enkelte lokaliteter i netværket kan afhænge af bestandens tæthed og spredningsmuligheder. Ved at opretholde den samlede økologiske funktionalitet i et område for en bestand af en art, anses direktivkravet for opfyldt. Opretholdelse af den økologiske funktionalitet betyder, at det vil være muligt inden for rammerne af direktivet at nedlægge/beskadige en lokalitet, hvis dette modsvares af forbedringer et andet sted i samme økologiske netværk.

[...]

Formålet med forbuddet er at bidrage til at sikre arternes eller bestandenes bevaringsstatus i overensstemmelse med direktivets formål. Forbuddet kan således betragtes som overholdt, hvis yngle- eller rasteområder og bestande opretholdes på samme niveau som hidtil, og den økologiske funktionalitet af områderne opretholdes. Der er ikke en direkte forpligtelse til effektivt at forbedre bevaringsstatus.

Krav til tilvejebringelsen af oplysninger om bilag IV-arter

Spørgsmålet om, i hvilket omfang der skal foretages en nærmere undersøgelse af, om et område er et naturligt udbredelsesområde for en beskyttet art efter habitatdirektivets bilag IV, er ikke reguleret. Spørgsmålet om, i hvilket omfang en myndighed generelt er forpligtet til at foretage konkrete undersøgelser af bilag IV-arters forekomst og omfanget af disse, er heller ikke reguleret.

En eventuel undersøgelsespligt og det potentielle omfang af denne, afhænger således af lovgivningen om bilag IV-arter og de ulovbestemte forvaltningsretlige principper, herunder officialprincippet (undersøgelsesprincippet), som kommunen skal påse overholdt. Kravene til forvaltningens sagsoplysning angår tilvejebringelsen af et fyldestgørende grundlag for afgørelsen. Kravene til oplysning af faktum kan ikke præciseres generelt og er i vid udstrækning af skønsmæssig karakter.

I sager om vurdering af bilag IV-arter kan der foretages en indledende

vurdering (en slags ”screening”) af, om de konkrete aktiviteter, en plan giver mulighed for, vil kunne beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder. Dette kan ske ud fra en faglig viden om arternes overordnede fordeling, levevis og levesteder. I de situationer, hvor den indledende vurdering viser, at bilag IV-arter kan påvirkes, skal kommunen belyse sagen nærmere for at vurdere, om yngle- og rasteområder bliver beskadiget eller ødelagt eller forskellige livsstadier af bilag IV-planter bliver ødelagt.⁵

Det antages desuden, at jo mere udbredte arterne er, desto større er sandsynligheden for, at der skal tages højde for dem i forbindelse med bl.a. planer. Det drejer sig f.eks. om spidssnudet frø, stor vandsalamander, flere arter af flagermus og odder.⁶

Der kan ikke fastlægges entydige kriterier for omfanget og karakteren af de oplysninger, der er nødvendige. Det afhænger af den konkrete situation. Der kan bl.a. i tilfælde af ældre oplysninger være behov for at vurdere, om oplysningerne skal opdateres for at afgøre, om arten rent faktisk fortsat forekommer i de berørte områder. Der kan ikke fastsættes præcise kriterier for, hvornår oplysninger er for gamle, da arterne er meget forskellige, ligesom den naturlige udvikling (f.eks. tilgroning) af et område kan have betydning for, om en art er til stede.⁷

Tidspunktet for vurderingen af bilag IV-arter

Hensynet til beskyttede arter bør inddrages så tidligt som muligt i beslutningsprocessen, hvor der ansøges om en tilladelse eller lign. eller udarbejdes en plan. Derved vil der i god tid kunne tilvejebringes de nødvendige oplysninger, så evt. konflikter mellem artsbeskyttelsen og en plan kan afværges. Der kan være situationer, hvor den meget konkrete håndtering af bilag IV-arterne kan være vanskelig at vurdere i f.eks. en overordnet planlægning, der skal følges op af efterfølgende konkret sagsbehandling eller detailplanlægning. Kravet om at vurdere påvirkningen af bilag IV-arter gælder også for disse typer af sager, men det kan være nødvendigt at udskyde den endelige stillingtagen. En helt afgørende forudsætning for at kunne udskyde endelig stillingtagen i disse sager er, at det ikke i selve planlægningsfasen er muligt at vurdere de helt konkrete påvirkningsfaktorer. Det kan f.eks. være tilfældet, hvor der kan gå lang tid mellem plan og realisering, og at de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet.⁸

Kendes karakteren og placeringen af et påtænkt anlæg, vil kommunen ofte ikke have grundlag for at udsætte den nærmere vurdering af påvirkningen af de mulige bilag IV-arter.

---

⁵ Habitatvejledningen, afsnit 9.6.3.

⁶ Habitatvejledningen, afsnit 9.7.1.

⁷ Habitatvejledningen, afsnit 9.6.5.

⁸ Habitatvejledningen, afsnit 9.6.1.

Kravet om at foretage bilag IV-vurderingen så tidligt som muligt i forbindelse med en miljøvurdering af en plan skal også ses i lyset af, at formålet med en miljøvurdering netop er at sikre, at integrationen af miljøhensyn foretages i forbindelse med udarbejdelse af planen og dermed på et så tidligt tidspunkt, at det er muligt at inddrage (kendte/sandsynlige) miljømæssige aspekter i planens udformning.

2.2.4. Planklagenævnets vurdering

Lokalplanen og kommuneplantillægget

Af kommuneplantillægget og lokalplanens redegørelse om bilag IV-arter fremgår:

Bilag IV

Af bilag IV til EF-habitatdirektivet fra 1992 fremgår en række dyre- og plantearter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder. Med de restriktioner denne lokalplan lægger på udnyttelsen af delområde 2 vurderer kommunen at en realisering af denne lokalplan samlet set ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a), samt ikke at medføre ødelæggelse af livsstadier af de plantearter, som er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra b).

I det rekreative område i lokalplanen, er der en åben grøft, som starter bag ved adressen, Enkehøj 52, Brande. På det rekreative område, inde i skoven er der et lille kildevæld, som tilfører vand til grøften. Vandet løber videre gennem det lille skovområde, til et lille vandhul, som er under afvikling. Derefter løber vandet sandsynligvis ned til Mjarbækken. Vandløbet er ikke udpeget i Kommuneplanen som en spredningsvej.

Odderen

Odderen er en bilag IV art og beskyttet efter habitatbekendtgørelsen. Den findes sandsynligvis i området og bruger typisk vandløbet og lavningen som spredningskorridor. Odderen er nataktiv og bliver generet af kunstigt lys.

Spidssnudet frø

Spidssnudet frø er en bilag IV art og beskyttet efter habitatbekendtgørelsen. Den yngler i mange slags vådområder lige fra ganske små vandhuller til bredden af store søer og fra helt overskyggede ellesumpe til fuldstændig lysåbne vandhuller. På baggrund af ovenstående forventer kommunen ikke, at den vil findes langs i selve vandløbet, men den kan bruge området som en spredningsvej.

Stor vandsalamander

Stor vandsalamander er en bilag IV art og beskyttet efter habitatbekendtgørelsen. Den yngler i vandhuller af meget forskellig størrelse. Stor vandsalamander raster oftest i tilknytning til skov og til menneskeboliger. Det kan derfor ikke udelukkes, at stor vandsalamander kan findes i skovområdet.

Odderen kan være tilstede omkring vandløbet. Derfor må der i hele vandløbets længde i det rekreative område, og især inden for en afstand af 5 meter på hver side af vandløbet, ikke tilplantes eller på anden vis jordbehandles eller ændres på jordoverfladen. Nogle af træerne kan muligvis fældes, men kun efter skriftelig tilladelse fra kommunen. Der må ikke sås græs indenfor de 5 meter fra vandløbet. Hvis der opstår vegetation omkring vandløbet må den slås 2 gange om året mellem den 1. august og den 1. april. På baggrund af, at odderen er nataktiv må der ikke være noget lys fra de ønskede bebyggelser eller lignende, som lyser op inden for de 5 meter omkring vandløbet. De grene og sten der ligger i vandløbet, skal blive liggende, da de er en fordel for vandløbsdyrene.

Hvis man skal være helt sikker på ikke at påvirke eventuelle bilag IV arter, så skal hele det rekreative område ligge uberørt hen og ikke plejes og der må ikke være lys som skinner ind i det rekreative område.

Af lokalplanens § 8.6- 8.11 særligt for delområde 2 fremgår:

8.6 Det rekreative grønne område skal henligge som natur.

8.7 Der må opsættes enkelte bænke, men ikke nærmere vandløbet end 5 meter.

8.8 Der må ikke ske befæstelse af stier eller arealer inden for det rekreative grønne område.

8.9 Der må ikke opsættes belysning inden for det rekreative grønne område.

8.10 Der kan efter skriftlig aftale med kommunen gives tilladelse til fjernelse af enkelte træer.

8.11 Der må ikke etableres nedsivningsanlæg i det rekreative grønne område

Kommunens bemærkninger til klagen

Kommunen har oplyst, at bilag IV-arterne er knyttet til vandløbet i delområde 2, og at det ikke er sandsynligt, at de lever i delområde 1.

Kommunen har desuden oplyst, at den ikke havde konkret kendskab til flagermus i området, men at det altid er en mulighed med gamle træer, og at der derfor er blevet indsat § 8.10 i lokalplanen, der fastslår, at der skal skriftlig tilladelse til at fjerne træer.

Kommunen har i forbindelse med klagesagens behandling oplyst, at kommunens biologer forud for igangsættelsen af planlægningen foretog en indledende vurdering af området og udfærdigede en rapport. Af rapporten fremgår, at der findes odder i området. Kommunen oplyste bygherren om, at der skal foretages flere undersøgelser for bilag IV-arter i området for at sikre, at bilag IV-arternes tilstedeværelse ikke bliver påvirket.

Kommunen oplyser, at den efterfølgende har lavet en supplerende vurdering af arterne spidssnudet frø, stor vandsalamander og odder. Kommunen vurderer, at det er vigtigt for spidssnudet frø og stor vandsalamander, at ynglevandhullerne indgår i et netværk af yngle- og rasteområder, og at vandet er af god kvalitet og tilstrækkeligt varmt. Kommunen vurderer, at vandhullet syd og nordvest for området er for algebegroet til at være egnet som ynglevandhul og vandhullerne mod vest vil være for dybe og kolde og indeholde fisk. Kommunen konkluderer, at da vandhullerne i en radius af 500 m ikke er egnede yngle- og rasteområde for hverken spidssnudet frø eller stor vandsalamander, er det ikke sandsynligt, at der findes stor vandsalamander eller spidssnudet frø i projektområdet.

Derudover oplyser kommunen, at der foretages lytteundersøgelser af flagermus, som forventes afsluttet i september måned 2021. Undersøgelsen er en opfølgning på en tidligere undersøgelse lavet i september 2020, hvor der blev fundet hulninger i træer, som højst sandsynligt fungerer som mellemkvarter for brunflagermus. I oktober 2020 blev alle træerne undersøgt, og 3 træer fandtes at have hulheder, hvor der kunne bo flagermus. Der skal derfor foretages endnu en lytning i ynglesæsonen 2021.

Kommunen har efterfølgende indsendt undersøgelsen af 15. oktober 2021 om flagermus. Det fremgår, at undersøgelsen er sket ved hjælp af en flagermusdetektor den 12., 13., og 27. juli samt 9. september 2021, og undersøgelse med håndholdt detektor den 21. juli og 14. september. Undersøgelserne blev foretaget fra solnedgang og 3 timer frem. Derudover blev der opsat ultralydsoptagere nogle dage. Undersøgelserne fandt sted i selve skoven.

Ved undersøgelserne blev der registeret tre arter af flagermus: Brunflagermus, dværgflagermus og pipistrelflagermus.

Undersøgelsen viste sociale lyde fra brunflagermus ligesom der kunne observeres, at de fløj rundt om 3 træer, og at der især i et træ syd for åen var flere hulheder, hvor de blev observeret. Dette træ står uden for fældningsarealet. Det øvrige to træer står inden for fældningsarealet, og det kan ikke udelukkes, at disse træer vil blive benyttet af flagermusene. Undersøgelsen konkluderer, at den økologiske funktionalitet ikke vil blive påvirket af fældningen af de to træer, hvis man følger undersøgelsens anbefalinger.

Planklagenævnets vurdering

Stor vandsalamander og spidssnudet frø

Planklagenævnet finder, at kommunen har foretaget en tilstrækkelig vurdering af bilag IV-arten stor vandsalamander og spidssnudet frø.

Planklagenævnet lægger vægt på, at kommunen har redegjort for områdets potentiale som yngle- og rasteområde, herunder at der ikke findes egnede vandhuller i nærheden af lokalplanområdet, hvilket er en betingelse for, at skovområdet i lokalplanen er et egnet yngle- og rasteområde for stor vandsalamander og spidssnudet frø.

Planklagenævnet finder på den baggrund, at kommunen har redegjort for, at gennemførelse af lokalplanen ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for spidssnudet frø og stor vandsalamander.

Planklagenævnet kan derfor ikke give medhold i dette klagepunkt.

Flagermus

Planklagenævnet finder ikke, at kommunen i en sag som den foreliggende, hvor der planlægges for et konkret projekt, som vil medføre fældning af træer, må udsætte vurderingen efter planhabitatbekendtgørelsens § 7, stk. 2, jf. stk. 1, for så vidt angår flagermus til der konkret ansøges om tilladelse til fældning af træerne.

Nævnet finder således, at kommunen i forbindelse med planlægningsprocessen som minimum burde have foretaget en indledende vurdering af, om vedtagelsen af lokalplanen ville kunne medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rastelokaliteter for flagermus. Kommunen burde f.eks. have undersøgt, om der forelå tidligere flagermusobservationer, ligesom kommunen burde have vurderet træernes umiddelbare egnethed som yngle- eller rastelokaliteter. Hvis den indledende vurdering havde vist, at der kunne være yngle- eller rastelokaliteter for flagermus i træerne, skulle kommunen have belyst sagen nærmere. Der henvises f.eks. til de beskrivelser af mulige yngle- og rastelokaliteter og relevante undersøgelser, som fremgår af forvaltningsplanen for flagermus.⁹

Hvis planvedtagelsen kunne medføre ødelæggelse af yngle- eller rastelokaliteter for flagermus, skulle kommunen have vurderet, om den økologiske funktionalitet for flagermus alligevel ville kunne opretholdes, herunder om der er områder i nærheden, som kunne være oplagte steder, hvor flagermusene kunne tænkes at søge til.¹⁰ Der vil være nogle flagermusarter, som lettere bliver påvirket af en flytning end andre, og derfor skal dette også

---

⁹ Forvaltningsplan for flagermus, b.la. s. 14-18.

¹⁰ Forvaltningsplan for flagermus, s. 32.

tages med i vurderingen.¹¹

Planklagenævnet henleder desuden opmærksomheden på, at formålet med vurderinger i forhold til yngle- og rasteområder også er, at muligheden for at undgå skader kan indgå i lokalplanprocessen. I den konkrete sag kunne kommunen f.eks. have vurderet, om lokalplanen eventuelt kunne tilpasses, således at træerne i området, eller eventuelt særligt vigtige træer, i højere grad kunne bevares.

Planklagenævnet finder ikke, at kommunens vurdering, som den fremgår af planforslaget, opfylder disse krav, og planvedtagelsen er derfor behæftet med en retlig mangel.

Nævnet konstaterer imidlertid, at kommunen efterfølgende har foretaget disse undersøgelser, hvori det er vurderet, at der ikke vil ske en påvirkning af den økologiske funktionalitet for flagermus.

Nævnet finder, at der er flere områder i nærheden af planområdet med træbevoksning, hvor de tilstedeværende flagermus vil kunne søge hen, og at det træ, der ifølge undersøgelserne er flest flagermus i, ikke bliver fældet. Nævnet vurderer derfor, at den økologiske funktionalitet for flagermus vil kunne opretholdes.

Nævnet finder på den baggrund, at manglen for så vidt angår flagermus ikke er konkret væsentlig, og nævnet giver således ikke medhold i dette klagepunkt.

Odder

Planklagenævnet finder, at kommunen har foretaget en tilstrækkelig vurdering i forhold til bilag IV-arten odder.

Planklagenævnet vurderer, at odder kan opholde sig ved vandløbet i delområde 2, men ikke i delområde 1, som det også fremgår af lokalplanens redegørelse.

Nævnet bemærker, at der i lokalplanen er fastsat grænser for, hvor i delområde 2 man må opstille lys og slå græsset, for at beskytte odder. Derudover bliver det meste af delområde 2 bevaret i den tilstand, det findes i på nuværende tidspunkt, hvilket gør, at der ikke sker en ændret påvirkning på yngle- og rasteområdet for odder. Nævnet finder på den baggrund, at kommunen har foretaget en tilstrækkelig vurdering af påvirkningen af odder.

Planklagenævnet finder på den baggrund, at kommunen har redegjort for, at gennemførelse af lokalplanen ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for odder.

---

¹¹ Forvaltningsplan for flagermus s. 12.

På den baggrund kan nævnet ikke give medhold i klagepunktet.

2.3. Planlovens § 11 a, stk. 7, om byvækst

2.3.1. Klagen

Klageren har anført, at det nye byvækstareal vil overskride den rummelighed, der er fastsat i kommunens 12-års forbrug, og at det er en mangel, at der ikke er redegjort for det nye byvækstareal.

Kommunen har hertil bemærket, at kommunen har vurderet, at det ikke var nødvendigt med en redegørelse for restrummeligheden, da det planlagte har en beskeden størrelse på ca. 3.800 m².

2.3.2. Generelt om begrundelse for byvækst

Kommuneplanen skal indeholde retningslinjer for udlægning af arealer til byzone, jf. planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 1.

Redegørelsen for behovet for inddragelse af nye arealer til byvækst skal ske i overensstemmelse med den metode, som fremgår af bilag 1 til bekendtgørelsen om planlægning af byvækst.¹²

Opgørelsen skal skelne mellem boliger og erhverv. Behovsopgørelsen skal offentliggøres som en del af kommuneplanen.

Reglerne i § 11 a, stk. 7, betyder, at en kommune kan udlægge nye arealer, hvis der kan redegøres for, at rummeligheden i den gældende kommuneplan ikke er tilstrækkelig til den forventede fysiske udvikling i de kommende 12 år. Strukturelle forandringer eller nyt strategisk fokus siden vedtagelsen af den seneste kommuneplan kan give anledning til at en kommune ønsker at udlægge nye arealer til byvækst.

En forøgelse af de samlede arealer til byvækst i kommunen forudsætter således en redegørelse efter § 11 a, stk. 7.

Såfremt den eksisterende rummelighed er stor nok, men ikke indeholder alle de ønskede arealer til byvækst i den kommende planperiode, har kommunen efter § 11 a, stk. 6, mulighed for at omfordele arealer, dvs. lægge nye arealer ind i kommuneplanen mod at udtage andre arealer af omtrent samme størrelse, således at den samlede rummelighed ikke øges væsentligt.

Bestemmelserne i § 11 a finder anvendelse i forbindelse med udarbejdelsen af kommuneplaner og kommuneplantillæg. Der findes ikke tilsvarende bestemmelser for lokalplanvedtagelser.

---

¹² Bekendtgørelse nr. 940 af 26. juni 2017 om planlægning af byvækst.

Det følger af Vejledning om byvækst,¹³ at såfremt kommunens rummelighed er større end eller lig med kommunens behov betyder det, at kommuneplanen i forvejen indeholder tilstrækkeligt med arealer til at dække behovet i den kommende 12-årige periode. I dette tilfælde kan kommunen kun udlægge nyt areal til byvækst, hvis der samtidig udtages et andet areal af omtrent samme størrelse (hektar), som er planlagt til byvækst i den aktuelle kommuneplan. Dog kan der udlægges mindre arealer til byvækst som afrunding af eksempelvis en ujævn bykant, uden at der skal ske en omfordeling af arealer, eller kommunerne skal dokumentere behovet ved hjælp af den fastsatte metode.

2.3.3. Planklagenævnets vurdering

Planklagenævnet konstaterer på baggrund af kommunens oplysninger, at der ikke er sket omfordeling eller en ny rummelighedsberegning for arealet.

Nævnet finder i den konkrete sag, at der er tale om en udvidelse af byzonearealet i kommunen, der er af så lille et omfang, at det må anses for ubetydeligt i forhold til formålet med reglerne. Nævnet lægger herved vægt på, at der er tale om et beskedent antal boliger og et areal på kun ca. 0,4 ha, som ligger mellem to andre lokalplanområder og bl.a. har til formål at sikre vej- og stiforbindelse mellem disse områder.

Planklagenævnet kan derfor ikke give medhold i klagepunktet.

2.4. Lokalplanens indhold

2.4.1. Klagen

Klageren anfører, at det er uklart, hvad der menes med bestemmelsen i lokalplanen om, at de ubebyggede arealer skal fremstå i ordentlig stand.

Kommunen har anført, at bestemmelsen indeholder en begrundelse og et påbud om, hvilke genstande man ikke ønsker på områderne.

2.4.2. Generelt om uklarhed i lokalplanen

Det forhold, at en eller flere bestemmelser i en lokalplan er upræcise eller muligvis strider mod andre bestemmelser i lokalplanen, påvirker generelt ikke lokalplanens eller bestemmelsernes gyldighed, men kan have betydning i forhold til, om bestemmelserne efterfølgende vil kunne håndhæves af kommunen. Planklagenævnet ophæver som klart udgangspunkt ikke en lokalplan eller konkrete lokalplanbestemmelser, fordi der i fremtiden eventuelt kan opstå tvivl om fortolkningen af lokalplanen.

Træffer kommunen senere en afgørelse om, at et konkret forhold er i overensstemmelse med lokalplanen, vil en sådan afgørelse kunne påklages til Planklagenævnet for så vidt angår retlige spørgsmål, herunder om anvendelsen af området er i overensstemmelse med lokalplanen.

---

¹³ Vejledning om byvækst, Erhvervsstyrelsen, oktober 2017.

2.4.3. Planklagenævnets vurdering

Af lokalplanens § 8.1 om ubebyggede arealer fremgår:

Ubebyggede arealer skal holdes i en ordentlig stand og må derfor ikke anvendes til opmagasinering af affald, byggematerialer, uindregistrerede køretøjer, opbevaring af campingvogne eller lignende.

Planklagenævnet finder, at der ved en konkret ansøgning eller undersøgelse af området må ske en fortolkning af bestemmelsen. Dette medfører ikke, at bestemmelsen skal anses som ugyldig eller lokalplanen skal ophæves.

Nævnet kan derfor ikke give medhold i dette klagepunkt.

3. Afsluttende bemærkninger

Planklagenævnet kan ikke give medhold i klagen over Ikast-Brandes endelige vedtagelse af kommuneplantillæg nr. 36 og lokalplan nr. 391, Boliger Enkehøj Syd, Brande.

Planklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Planklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 3, stk. 3, i lov om Planklagenævnet.¹⁴ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. § 3, stk. 4, i lov om Planklagenævnet.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 4, stk. 1, i lov om Planklagenævnet.

De indbetalte klagegebyrer tilbagebetales ikke. Klagegebyrer tilbagebetales kun, hvis nævnet har afvist at behandle sagen, hvis klagen tilbagekaldes, eller hvis nævnet giver klageren medhold eller i øvrigt ændrer den afgørelse, der er klaget over. Det er ikke tilfældet i denne sag. Planklagenævnets afgørelse vedrørende klagegebyret kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Der henvises til § 3 i gebyrbekendtgørelsen for Planklagenævnet.¹⁵

---

¹⁴ Lov nr. 1658 af 20. december 2016 om Planklagenævnet.

¹⁵ Bekendtgørelse nr. 108 af 28. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Planklagenævnet.

4. Meddelelse og offentliggørelse af afgørelsen

Denne afgørelse gøres tilgængelig for Ikast-Brande (Planafdeling, sagsnr. 01.02.05-P16-13-19) samt for klageren og dennes eventuelle repræsentant via klageportalen. Afgørelsen sendes desuden til eventuelle andre parter i klagesagen som Digital Post.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på <https://pkn.naevneneshus.dk/>. Personoplysninger vil blive anonymiseret. Bilag offentliggøres ikke.

Elsebeth Braüner
Stedfortrædende formand

Bilag 1: Billedmateriale